

**PROGRAM TERAPII PEDAGOGICZNEJ
DLA GRUPY UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W NAUCE**

ROK SZKOLNY 2022/23

Program skierowany jest do grupy uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce, spowodowanymi deficytami rozwoju funkcji percepcyjno-motorycznych. Objęcie zajęciami terapii pedagogicznej uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce jest częstym zaleceniem poradni psychologiczno-pedagogicznej. Realizacja programu ukierunkowana będzie na korygowanie i kompensowanie zaburzeń psychofizycznych grupy uczniów z zaleceniami z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej. Program ma pozytywnie wpłynąć na uczniów i przezwyciężyć u nich trudności w opanowaniu umiejętności czytania i pisania. Terapia pedagogiczna stanowić będzie zasadniczy element profilaktyki społecznej, poprzez podejmowanie działań mających na celu usuwanie następstw niepowodzeń szkolnych, do których zaliczyć można: lęki przed czytaniem i pisanem, poczucie niskiej wartości, zaniżoną samoocenę, brak wiary we własne siły, spadek motywacji do nauki, poczucie odrzucenia i osamotnienia, konflikty w kontaktach z rówieśnikami, oczekiwanie wyłącznie negatywnych zdarzeń i ich konsekwencji, brak odporności na sytuacje trudne, kłopoty z organizacją złożonych działań i z zagospodarowaniem czasu, zaburzenia uwagi itp.

1. CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU TERAPII PEDAGOGICZNEJ

Terapia pedagogiczna to oddziaływanie kompleksowe, polegające na ćwiczeniu funkcji zaburzonych (korekcja) i ćwiczeniu również funkcji niezaburzonych, aby stały się wsparciem lub zastępstwem dla funkcji zaburzonych (kompensacja).

Do podstawowych celów pracy terapeutycznej będzie należało:

1. Usprawnienie zaburzonych procesów psychomotorycznych istotnych w opanowaniu umiejętności czytania i pisania.
2. Ćwiczenie sprawności czytania i pisania.
3. Oddziaływanie psychoterapeutyczne ogólnie uspakajające, a równocześnie aktywizujące uczniów.

Do szczegółowych celów pracy terapeutycznej można zaliczyć:

1. Przywrócenie prawidłowych postaw uczniów wobec nauki;
2. Doskonalenie spostrzegawczości wzrokowej;
3. Zapamiętywanie bodźców słuchowo - wzrokowych i ich różnicowanie;
4. Usprawnianie percepcji wzrokowo – słuchowej;
5. Doskonalenie koordynacji wzrokowo- słuchowo- kinestetycznej;
6. Usprawnianie grafomotoryki;
7. Pozytywne wzmacnianie uczniów;
8. Zaangażowanie rodziców w pomoc terapeutyczną.

2. ZASADY PRACY TERAPEUTYCZNEJ

Na zajęcia korekcyjno-kompensacyjne kwalifikowani będą uczniowie z diagnozą psychologiczno-pedagogiczną z poradni, ze stwierdzonym rodzajem trudności i opisanym sposobem pracy. Udział w zajęciach wymaga zgody rodziców. Zajęcia korekcyjno- kompensacyjne nie przypominają lekcji, nie mają ocen, rywalizacji, współzawodnictwa. Tempo pracy dostosowuje się do możliwości ucznia. Zajęcia terapii pedagogicznej muszą uwzględniać następujące zasady pedagogiczne:

1) Zasadę indywidualizacji środków i metod oddziaływania korekcyjnego. Dzieci z fragmentarycznymi zaburzeniami rozwoju wymagają dodatkowej pomocy w postaci indywidualnego oddziaływania pedagogicznego, ponieważ ich możliwości percepcyjne uniemożliwiają efektywne uczenie się w nauczaniu masowym. Istnieje także duże zróżnicowanie rodzajów, zakresu i głębokości zaburzeń rozwojowych, a tym samym trudności w nauce. Indywidualizacja musi być również stosowana w trakcie zajęć zespołowych.

2) Zasadę powolnego stopniowania trudności;

Zgodnie z tą zasadą należy stopniować trudności, zwracając uwagę na objętość opracowanego materiału, przystępność dla ucznia, postępy w nauce i punkt wyjścia materiału programowego, tzn. poziom czytania i pisania: tempo, biegłość, płynność, poprawność czytania, czytanie ze zrozumieniem; tempo pisania, stronę graficzną pisma, zasób słownictwa i umiejętność konstruowania wypowiedzi pisemnej, poprawność ortograficzną i gramatyczną w kontekście rzeczywistych umiejętności dziecka i wymagań programowych klasy, do której uczęszcza. Uczeń w sposób namacalny powinno odczuć, że pokonuje trudności i dokonuje postępu w zakresie swojej wiedzy i umiejętności.

3) Zasadę korekcji zaburzeń;

Jest to niezmiernie ważna zasada, gwarantująca skuteczność oddziaływania pedagogicznego. Podczas zajęć najwięcej czasu trzeba poświęcić na ćwiczenie funkcji najgłębiej zaburzonych i najsłabiej opanowanych umiejętności przestrzegając zasady stopniowania trudności i zasady indywidualizacji.

4) Zasadę kompensacji zaburzeń;

Niezmiernie ważne jest łączenie ćwiczeń funkcji zaburzonych z ćwiczeniami funkcji bardziej sprawnych, aby utworzyć właściwe mechanizmy kompensacyjne. Uczniowie napotykający trudności w opanowaniu poszczególnych umiejętności uruchamiają często niewłaściwe mechanizmy obronne, np. uczą się na pamięć bez zrozumienia, „czytają z pamięci”. Zadaniem jest uruchomienie tych mechanizmów psychologicznych, w których funkcje sprawniejsze wspierają czynności funkcji zaburzonych.

5) Zasadę systematyczności;

Zasada ta dotyczy systematyczności i częstotliwości ćwiczeń korekcyjnych i korekcyjno-kompensacyjnych. Jej przestrzeganie wpływa bardzo korzystnie na opanowanie i utrwalenie nabytej wiedzy i umiejętności.

6) Zasadę ciągłości oddziaływania psychoterapeutycznego.

Działania wychowawcze o charakterze psychoterapeutycznym powinny towarzyszyć zabiegom dydaktycznym przez cały czas trwania zajęć terapeutycznych, a w pierwszym okresie odgrywać będą rolę dominującą.

Psychoterapia rozumiana jako świadome i celowe wpływanie środkami psychicznymi na osobowość człowieka, bądź na sposób jego uczestnictwa w procesach społecznych, aby umożliwić mu optymalne funkcjonowanie psychiczne.

3. FORMY I METODY PRACY TERAPEUTYCZNEJ

Zastosowanie formy i metody pracy będą dostosowane do możliwości psychofizycznych uczniów.

METODY TERAPEUTYCZNE

- oparte na praktycznej działalności uczestników zajęć
- oparte na obserwacji, np.: pokaz
- oparte na słowie: praca z książką, opowiadanie
- aktywizujące: gry dydaktyczne
- programowane: z użyciem komputera

FORMY PRACY

Indywidualna

Grupowa

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

1. Karty pracy
2. Słownik ortograficzny
3. Gry edukacyjne

4. PROGRAM PRACY TERAPEUTYCZNEJ

Postępowanie terapeutyczne opierać się będzie na dokładnej diagnozie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz możliwości poznawczych uczniów. Ma ono na celu wyrównywanie dysharmonii rozwojowych oraz braków w wiadomościach i umiejętnościach w takim stopniu, aby zapewnić uczniom prawidłowe funkcjonowanie w sytuacjach szkolnych. W ramach terapii prowadzone będą ćwiczenia korekcyjno-kompensacyjne niezaburzonych funkcji, które będą wsparciem dla zaburzeń percepcyjno- motorycznych. Pozwoli to łatwiej osiągać pozytywny efekt pracy, co wzmocni słabą motywację do przezwyciężania trudności.

1. Ćwiczenia wrażliwości słuchowej.
2. Ćwiczenia rytmiczne.
3. Ćwiczenie koordynacji słuchowo-ruchowej.
4. Ćwiczenie słuchu fonematycznego.
5. Ćwiczenie pamięci słuchowej.
6. Ćwiczenia usprawniające spostrzeganie wzrokowe.
7. Ćwiczenie koordynacji wzrokowo- ruchowej.
8. Ćwiczenia spostrzegania figury i tła, stałości spostrzegania, spostrzeganie stosunków przestrzennych.
9. Ćwiczenie koncentracji i pamięci wzrokowej.
10. Ćwiczenia analizy i syntezy wzrokowej.
11. Ćwiczenia ogólnej sprawności ruchowej.
12. Ćwiczenia sprawności manualnej.
13. Ćwiczenia graficzne.
15. Ćwiczenia koordynujące współdziałanie funkcji percepcyjno-motorycznych

16.Ćwiczenia funkcji wzrokowych na materiale słowno – literowym.

17.Ćwiczenia na materiale zdaniowo- wyrazowo- sylabowym.

18.Ćwiczenia w różnicowaniu „i” i „j” w pisaniu

19.Ćwiczenia w pisaniu ortogramów: „rz”, „ż”, „ó”, „u”, „ch”, „h”.

20. „Nie” – pisownia łączna i rozdzielna.

21. Wielka litera.

22. Ortografia znajomość reguł.

23. Ćwiczenia na czytanie ze zrozumieniem.

24. Treningi pisania

5. ZAŁOŻONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW I ICH OCENA.

Postępy w terapii uczniów będą zależały od wielu czynników:

- Inteligencji ucznia;
- Rodzaju zaburzeń oraz ilości zaburzeń;
- Zakresu i głębokości zaburzeń;
- Reakcji emocjonalnych ucznia;
- Kondycji psychofizycznej ucznia;
- Współpracy rodziców z terapeutą;
- Motywacji ucznia;

Podczas terapii obserwowane będą postępy uczniów w oparciu o przygotowane ćwiczenia i zachęcania do wysiłku, poprzez stwarzanie sytuacji uczniom do prezentowania swoich wiadomości i umiejętności na zajęciach własnej samoocena uczestników zajęć. Spostrzeżenia dotyczące prowadzonych zajęć korekcyjno-kompensacyjnych odnotowywane będą w dzienniku zajęć lub na dodatkowej karcie obserwacji. Obraz ucznia widziany przez nauczyciela- terapeutę, może być zupełnie inny na zajęciach korekcyjnych niż w klasie wśród wielu uczniów.

Ocena postępów ucznia oraz obserwacja funkcjonowania w różnych sytuacjach pozwala na:

- podjęcie decyzji o zwolnieniu ucznia z zajęć gdy opóźnienia zostały wyeliminowane,
- określenie dalszych kierunków terapii pedagogicznej,
- obserwacji rozwoju ucznia i w razie czego, skierowanie na badania kontrolne np. regres.

Nauczyciel-terapeuta przekazuje informacje nauczycielom oraz rodzicom, w jaki sposób mają pracować z uczniem.

6. EWALUACJA PROGRAMU.

Treści zawarte w programie będą realizowane w dowolnej kolejności i dostosowane do potrzeb,

możliwości i zainteresowań uczniów. Dla ucznia ma to być motywacja do dalszej pracy, a dla nauczyciela sprawdzian skuteczności stosowanych form i metod pracy. Nauczyciel dokonuje obserwacji ciągłej, całościowej i kompleksowej ucznia, prowadzi z nim rozmowę. Podsumowaniem całorocznej pracy będzie indywidualny arkusz postępów ucznia. Obserwacje zajęć oraz indywidualny arkusz postępów ucznia wskażą jak pracować z uczniami w następnym roku, opierając się o nowe pomysły i doświadczenia.

Magdalena Pniewska